

Історія України

9 клас

навчальна програма (52 години)

К-ть годи н	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1	<p>Повторення: Ранній Новий час в історії України.</p> <p>Вступ: XIX ст.: доба модернізації та національного відродження в Європі. Українські землі під владою двох імперій. Адміністративно-територіальний устрій. Регіони.</p> <p>Населення: соціальний, національний склад. Село. Міста і містечка. «Межа осілості» єврейського народу. Ментальність українського народу.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показує на карті адміністративно-територіальні зміни, що відбулися в Україні наприкінці XVIII - на початку XX ст; - характеризує розвиток українських земель наприкінці XVIII - на початку XX ст.; - визначає особливості розвитку українських земель наприкінці XVIII – на початку XX ст.; спільні й відмінні риси українського і загальноєвропейського історичного розвитку; - тлумачить поняття: «модернізація», «національне відродження», «межа осілості», «менталітет».
Розділ I. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.		
6	<p>Надніпрянська Україна в системі міжнародних відносин. Запорозькі козаки на Кубані. Ліквідація Задунайської Січі.</p> <p>Соціально-економічний розвиток. Кріпосництво. Воєнні поселення. Чумакування. Початок промислового перевороту. Нова модель соціально-економічного розвитку Півдня України. «Порто Франко» Одеси.</p> <p>Початок українського національного відродження в Надніпрянській Україні і на Слобожанщині. Новгород-Сіверський автономістський гурток. Кирило-Мефодіївське братство.</p> <p>Масонство. Декабристи. Польське повстання 1830-1831 рр. і його наслідки для України. Соціальні протести.</p> <p>Практичне заняття (тема на вибір): «Програмові документи Кирило-Мефодіївського братства» «Т.Шевченко та український національний рух»</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показує на карті території українських земель кінця XVIII – першої половини XIX ст.; місця діяльності політичних і національно-культурних організацій; території охоплені соціальними протестами; - характеризує політичний та соціально-економічний стан українських земель; особливості промислового перевороту; діяльність Кирило-Мефодіївського братства; етапи українського національного відродження; - визначає основні наслідки соціально-економічної політики імперії щодо України; ролі загальноросійських і польських визвольних рухів та їхніх наслідків для України; - пояснює вплив промислового перевороту на соціально-економічний розвиток України; значення діяльності Кирило-Мефодіївського братства для розвитку національного руху; - висловлює судження щодо діяльності І.Котляревського, Т.Шевченка, М.Гулака, М.Костомарова, П.Куліша, У.Кармалюка; - називає хронологічні межі входження українських земель до складу імперії, початок промислового перевороту, українського національного відродження; - тлумачить терміни і поняття: «промисловий переворот», «воєнне поселення», «губернія», «генерал-губернаторство».
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	
Розділ II. Західноукраїнські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.		
4	<p>Політика Австрійської імперії щодо українських земель. Структура та становище населення. Соціальні протести населення. Початок українського національного відродження. «Будителі» Закарпаття. Товариство галицьких греко-католицьких священників. «Руська трійця».</p> <p>Європейська революція 1848-1849 рр. в західноукраїнських землях. Скасування панщини. Головна руська рада та її національна програма. «Зоря Галицька». Перший досвід парламентської діяльності.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показує на карті західноукраїнські землі у складі імперії; місця діяльності громадсько-культурних організацій; - характеризує політичний та соціально-економічний стан західноукраїнських земель; парламентську діяльність; - пояснює вплив реформ Марії-Терезії і Йосифа II, європейської революції на початок соціально-економічного розвитку українських земель і національний рух в Україні; - визначає наслідки діяльності «Руської трійці»; революції 1848-1949 рр. для західноукраїнських земель; характер та особливості початку українського

	Практичне заняття (тема на вибір): Альманах «Русалка Дністровая». Галицько-руська матиця.	національного відродження; роль галицького греко-католицького духівництва в суспільному житті західноукраїнських земель; особливості українського руху в Закарпатті та Буковині; - <i>називає</i> час входження українських земель до складу імперії; початок промислового перевороту; початок українського національного відродження; - <i>висловлює судження</i> щодо діяльності М.Шашкевича, Г.Яхимовича, Л.Кобилиці, О.Духновича, А.Добрянського, Ю.Федьковича; - <i>тлумачить терміни і поняття</i> : «Будителі», «Весна народів», «революція».
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	
Розділ III. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.		
4	Полікультурний характер українського суспільства. Умови розвитку культури. Освіта. Відкриття університетів у Харкові та Києві. Наука. Видатні вчені. Культурно-освітні товариства. Розвиток української літератури. «Енеїда» І.Котляревського. Т.Шевченко і його «Кобзар». П.Куліш, М.Гоголь. Музика, образотворче мистецтво, театр, архітектура. Практична робота: Повсякденне життя.	Учень/ учениця: - <i>показує на карті</i> місця діяльності основних освітніх, наукових і культурних організацій; визначних архітектурних споруд; - <i>характеризує</i> українське суспільство першої половини XIX ст., провідні процеси розвитку освіти й культури в Україні; - <i>визначає</i> особливості розвитку освіти і культури, причини і наслідки культурних зрушень в першій половині XIX ст.; - <i>пояснює</i> полікультурність українського суспільства, суперечливі процеси модернізації розвитку освіти і культури, життя населення; - <i>висловлює судження</i> щодо діяльності В.Каразіна, Г.Квітки-Основ'яненка, П.Гулака–Артемовського, Є.Гребінки, М.Максимовича, М.Остроградського, В.Каразіна; - <i>називає дати</i> : видання «Енеїди» І. Котляревського, «Русалки Дністрової», «Кобзаря» Т.Шевченка; відкриття університетів; - <i>тлумачить терміни і поняття</i> : «національна ідея», «романтизм», «класицизм».
1	Наш край в кінці XVIII – першій половині XIX ст.	
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	
Розділ IV. Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.		
7	Українське питання у контексті міжнародних відносин. Східна (Кримська) війна 1853-1856 рр. на українських землях. Ліквідація кріпацтва та реформи 1860-х -1870-х років. Особливості модернізації промисловості і сільського господарства. Урбанізація. Розвиток залізничного транспорту. Зародження кооперативного руху. Міграція українського населення до Сибіру та Далекого Сходу. Хлопомани. Польське повстання 1863-1864 рр. та його наслідки для України. Громадівський рух 1860-х – 1890-х рр. Київська громада. Південно-Західне відділення російського географічного товариства. Молоді Громади. Валуєвський циркуляр і Емський указ. Братство тарасівців. Зміни в соціальній структурі суспільства. Становище робітників. Народники. Зародження робітничого і соціал-демократичного рухів. Практична робота: Українські підприємці-благодійники.	Учень/ учениця: - <i>показує на карті</i> основні події Східної (Кримської) війни на українських землях; адміністративно-територіальний поділ Наддніпрянської України; основні центри діяльності суспільно-політичних організацій; - <i>характеризує</i> особливості соціально-економічних зрушень в українських землях у пореформений період; погляди і діяльність громадівців 1860-х-1890-х років; - <i>визначає</i> причини й наслідки аграрної реформи 1861 року в Наддніпрянській Україні; - <i>пояснює</i> роль і місце українських земель в господарському житті Російської імперії; - <i>висловлює судження</i> щодо діяльності В.Антоновича, М.Драгоманова, Б.Грінченка, П.Чубинського, О.Кониського; - <i>називає дати</i> : Кримської війни, ліквідації кріпацтва, створення Київської громади, ухвалення Валуєвського циркуляру та Емського указу, створення перших політичних партій, Південно-Західного відділу Російського географічного товариства, Братства тарасівців; - <i>тлумачить поняття і терміни</i> : «реформа», «інтелігенція», «історична пам'ять», «Сірий клин», «Зелений клин», «меценат», «народники», «тероризм», «громадівський рух».
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	

<i>оцінювання</i>		
Розділ V. Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.		
5	<p>Особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель. Аграрна реформа в Австрійській імперії (1848). «Рутенська акція». Кооперативний рух. Трудова еміграція.</p> <p>Формування основних течій українського суспільно-політичного руху: народовці, москвофіли. Культурно-освітнє товариство «Просвіта». Наукове товариство імені Т.Г.Шевченка.</p> <p>Народовська політика «нової ери». Розгортання руху народовців у 1880-х-1890-х роках в Галичині, Закарпатті та Буковині.</p> <p>Радикальний рух у Галичині. Іван Франко. Утворення політичних партій. Національно-демократична партія. Українське представництво в Галицькому сеймі та Віденському парламенті.</p> <p>Практичне заняття: «Польський і єврейський рухи в Галичині»</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показує на карті території західноукраїнських земель, основні місця діяльності науково-культурних і суспільно-політичних осередків регіону; - характеризує особливості соціально-економічного та культурного розвитку західноукраїнських земель; мету і діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта» і Наукового товариства імені Т.Г.Шевченка; - пояснює роль і місце українських земель в господарському житті Австро-Угорщини; причини виникнення радикального руху; причини і наслідки трудової еміграції; - визначає основні напрями діяльності перших політичних партій Галичини; мету і наслідки кооперативного руху; - висловлює судження щодо діяльності І.Франка, Ю.Бачинського, Ю.Романчука, Олександра і Володимира Барвінських, М.Грушевського, В.Нагірного; - називає дати: аграрної реформи; виникнення культурно-освітнього товариства «Просвіта»; утворення перших політичних партій; - тлумачить терміни і поняття: «старорусинство», «народовці», «москвофільство», «радикали», «Просвіта», «нова ера», «Галицький сейм», «Український П'ємонт».
1	Наш край в другій половині XIX ст.	
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	
Розділ VI. Наддніпрянська Україна на початку XX ст.		
5	<p>Особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України. Індустріальна модернізація. Монополізація. Регіональна спеціалізація сільського господарства. Українські промисловці – меценати. Кооперативний рух.</p> <p>Суспільно-політичне життя. Політизація українського національного руху. Створення політичних партій. Революційна українська партія. Проблеми становлення та консолідації української нації. Самостійницька й автономістська течії в національному русі.</p> <p>Події революції 1905–1907 рр. в Україні. Український національно-культурний рух. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». «Українське питання» в III і IV Державних Думах. Товариство українських поступовців.</p> <p>Аграрна реформа П.Столипіна та її вплив на Україну. Посилення національного гніту 1907–1914 рр. «Справа Бейліса». Український політичний та національно-культурний рух в 1907–1914 рр.</p> <p>Практичне заняття. Ідеї автономії та самостійності в програмах українських політичних партій Наддніпрянщини.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показує на карті території українських земель початку XX ст.; основні революційні події 1905-1907 рр. в Україні; місця діяльності суспільно-політичних, національно-культурних організацій; - характеризує особливості соціально-економічного розвитку українських земель; процес утворення українських політичних партій; національно-визвольний рух України в роки російської революції 1905–1907 рр.; становлення та консолідації української нації; вплив революції 1905-1907 рр. на активізацію українського руху в Російській імперії; - визначає основні тенденції та протиріччя процесу соціально-економічного розвитку українських земель початку XX ст.; індустріальної модернізації в українських землях; аграрної реформи Столипіна в Україні; модернізації суспільно-політичного життя у Наддніпрянській Україні; - пояснює причини та наслідки посилення національного гніту в 1907–1914 рр., наслідки діяльності українських парламентських громад в I-II Державних Думах; - висловлює судження щодо діяльності Є. Чикаленка, М. Міхновського, С. Петлюри, Д. Донцова, М.Грушевського; - називає дати створення основних політичних партій, основних подій революції 1905-1907 рр., період проведення Столипінської аграрної реформи; - тлумачить терміни і поняття: «відруб», «страйк», «монополізація економіки», «політизація українського національного руху», «консолідація нації», «діаспора», «столипінська аграрна реформа», «автономізм».
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	
Розділ VII. Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорщини на початку XX ст.		
4	Українські землі у складі Австро-Угорщини.	Учень/ учениця:

	<p>Становище промисловості та сільського господарства.</p> <p>Діяльність політичних, національно-культурних і військово-спортивних організацій. Реформа виборчої системи. Боротьба за створення українського університету. Особливості українського руху в Буковині і Закарпатті.</p> <p>Радикалізація українського політичного руху. Народні віча. Вплив греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення західноукраїнських земель. А.Шептицький</p> <p>Практична робота: Молодіжні організації. І.Боберський, К.Трильовський</p>	<p>- розпізнає на карті території західноукраїнських земель початку XX ст.;</p> <p>- характеризує та аналізує особливості економічного розвитку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорщини; діяльність політичних партій, національних і спортивно-фізкультурних організацій;</p> <p>- робить аргументовані висновки щодо розвитку кооперативного руху на західноукраїнських землях та в Наддніпрянщині; трудової міграції українського селянства;</p> <p>- формулює власні судження щодо ролі і місця українських земель в господарському житті Австро-Угорщини;</p> <p>- визначає причини активізації політичного руху та його результати; місце греко-католицької церкви в суспільному житті західноукраїнських земель; особливості українського руху в Буковині і на Закарпатті;</p> <p>- називає дати обрання А.Шептицького митрополитом УГКЦ; впровадження загального виборчого права; створення національно-культурних і військово-спортивних організацій;</p> <p>- висловлює судження щодо діяльності А.Шептицького, К. Левицького, І. Боберського, К. Трильовського, Є. Петрушевича, А. Волошина;</p> <p>- тлумачить терміни і поняття: «селянський страйк», «народні віча».</p>
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	
Розділ VIII. Культура України в середині XIX – на початку XX ст.		
4	<p>Вплив процесів модернізації на суспільне життя українців. Потреба українізації системи освіти. С. Русова, Х. Альчевська. Емансипація жінки. Видатні вчені.</p> <p>Особливості розвитку культурного життя. Література. Українська преса та видавництва. Український професійний театр. Родина Тобілевичів. Музика.</p> <p>Українська романтична і реалістична школа живопису. Модерн у малярстві. Стилізація та модерн в архітектурі. Зміни в міській та сільській забудові. Масова забудова міст. Релігійне життя.</p> <p>Практичне заняття: Традиції та побут української сім'ї.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>- показує на карті центри університетської освіти; основні культурно-освітні заклади; визначні пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва;</p> <p>- характеризує вплив процесів модернізації на суспільно-культурне життя українців; діяльність університетів як основних центрів розвитку науки; український професійний театр та його діячів;</p> <p>- визначає особливості розвитку культурного життя; причини і наслідки змін, що відбулися у сфері освіти, науки і культури на початку XX ст.;</p> <p>- пояснює вплив модернізаційних процесів на формування світогляду українського населення; суперечність процесів модернізації розвитку і культури; життя населення;</p> <p>- висловлює судження щодо діяльності І.Пулюя, І.Мечникова, М.Лисенка, Ф.Вовка, О.Потебні, М.Садовського, М.Пимоненка, С.Васильківського, В.Городецького, В.Кричевського;</p> <p>- називає дати: створення університетів, утворення Наукового товариства імені Т.Г.Шевченка, перших політичних партій;</p> <p>- тлумачить терміни і поняття: «емансипація», «реалізм», «український модерн».</p>
1	Наш край на початку XX століття.	
1	Урок узагальнення і тематичного оцінювання	
1	Підсумковий урок	